

Ks. Piotr Steczkowski

Papieska Akademia Teologiczna w Krakowie

Dekret generalny Kongregacji Nauki Wiary z dnia 19 grudnia 2007 r. Komentarz

Dnia 30 maja 2008 r. dziennik „L'Osservatore Romano” opublikował dokument Kongregacji Nauki Wiary zatytułowany *Decretum generale de delicto attentatae sacrae ordinationis mulieris*. Oto jego treść:

Congregatio pro Doctrina Fidei, ad naturam et validitatem Sacramento sacri ordinis tuendam, vigore specialis facultatis sibi a suprema Ecclesiae auctoritate in casu tributae (cfr. can. 30 Codicis Iuris Canonici), in Congregatione Ordinaria diei 19 decembris 2007, decrevit:

Firmo praescripto can. 1378 Codicis Iuris Canonici, tum quicumque sacrum ordinem mulieri conferre, tum mulier quae sacrum ordinem recipere attentaverit, in excommunicationem *latae sententiae* Sedi Apostolicae reservatam incurrit.

Si vero qui mulieri sacrum ordinem conferre vel mulier quae sacrum ordinem recipere attentaverit, christifidelis fuerit *Codici Canonum Ecclesiarum Orientalium* subiectus, firmo praescripto can. 1443 eiusdem Codicis, excommunicatione maiore puniatur, cuius remissio etiam reservatur Sedi Apostolicae (cfr. can. 1423 *Codicis Canonum Ecclesiarum Orientalium*).

Hoc decretum cum in *L'Osservatore Romano* evulgabitur, statim vigere incipiet.

Gulielmus Cardinalis LEVADA
Praefectus

+ Angelus AMATO S.D.B.
Archiep. titularis Silensis a Secretis

Tłumaczenie polskie dekretu Kongregacji¹:

Kongregacja Nauki Wiary, w celu ochrony natury i ważności sakramentu święceń, na mocy specjalnego upoważnienia udzielonego jej przez najwyższą władzę kościelną do tego przypadku (por. kan. 30 KPK), podczas sesji zwyczajnej w dniu 19 grudnia 2007 r., postanowiła:

Zachowując w mocy dyspozycję kan. 1378 KPK, zarówno ten, kto usiłowałby udzielić kobiecie sakramentu święceń, jak i kobieta, która usiłowałaby przyjąć sakrament święceń, podlegają ekskomunice wiążącej mocą samego prawa, zarezerwowanej Stolicy Apostolskiej.

Jeżeli ten, kto usiłował udzielić sakramentu święceń kobiecie, albo kobieta, która usiłowała przyjąć sakrament święceń, są wiernymi podlegającymi Kodeksowi Kanonów Kościołów Wschodnich, to zachowując w mocy dyspozycję kan. 1443 tegoż Kodeksu, winni zostać ukarani ekskomuniką większą, której darowanie także zostaje zarezerwowane Stolicy Apostolskiej.

Ten dekret wchodzi w życie natychmiast po opublikowaniu go w „L'Osservatore Romano”.

Komentarz

Natura prawna dokumentu

Natura prawna dokumentu Kongregacji Nauki Wiary została określona już w samym tytule. Jasno z niego wynika, że jest to dekret ogólny (*decretum generale*). Kodeks Prawa Kanonicznego z 1983 r. przewiduje istnienie tego typu aktów prawnych. Jest o tym mowa w tytule III księgi I zatytułowanym *Dekrety ogólne oraz instrukcje*. KPK w kan. 29–33 przewiduje istnienie dwóch rodzajów dekretów ogólnych. Pierwszy rodzaj to po prostu dekreta ogólne (*decreta generalia*)², a drugi to dekreta ogólne wyko-

¹ Tłumaczenie autora jest oczywiście tekstem nieoficjalnym.

² Por. KPK, kan. 29–30.

nawcze (*decreta generalia exsecutoria*)³. Z tytułu omawianego dokumentu, a także z jego treści, wynika, że mamy do czynienia z tym pierwszym rodzajem dekretu.

Charakteryzując pokrótce dekret ogólny, należy stwierdzić, iż jest to akt prawny, za pomocą którego ustawodawca kościelny może stanowić prawo dla wspólnoty zdolnej do jego przyjęcia. Stanowi o tym wprost kan. 29 KPK. Dekret ogólny jest zatem jednym z „narzędzi” stanowienia prawa w Kościele. W doktrynie kanonistycznej przeważa opinia, że dekret ogólny nie może być utożsamiany w sposób całkowity z ustawą kościelną, pomimo że pełni identyczną funkcję w systemie prawa kanonicznego tzn. stanowi prawo⁴.

Jedną z cech charakterystycznych dekretu ogólnego jest to, że będąc co do swej istoty aktem legislacyjnym, przy zachowaniu pewnych warunków, może zostać wydany przez podmiot, który posiada w Kościele jedynie władzę wykonawczą⁵. Dokładnie z takim przypadkiem mamy do czynienia. Wskazuje na to sam tekst komentowanego dekretu, w którym Kongregacja powołuje się wprost na kan. 30 KPK i stwierdza, że otrzymała wymagane upoważnienie od najwyższej władzy kościelnej i do tego konkretnego przypadku. Nie ulega żadnej wątpliwości, że w tym przypadku najwyższą władzą kościelną udzielającą takiego upoważnienia był biskup Rzymu⁶.

Dekret ogólny wydany przez Kongregację Nauki Wiary jest więc w swej istocie aktem ustawodawczym i na dodatek posiadającym jeszcze jedną specyfikę. Chodzi o to, że dekret ten ustanawia nową karę – a właściwie dwie kary – w porządku kanonicznym Kościoła powszechnego. Dodać należy, że są to kary ekskomuniki – w tym ekskomuniki wiążącej mocą samego prawa – a więc najcięższe jakie istnieją w prawie kanonicz-

³ Por. KPK, kan. 31–33.

⁴ Szerzej na ten temat por. G. Dzierżon, *Znaczenie dekretów generalnych w kanonicznym systemie prawnym*, „Prawo Kanoniczne” 1–2 (2006), s. 85–97.

⁵ Por. KPK, kan. 30.

⁶ Jak wiadomo, istnieją dwa równorzędne podmioty najwyższej władzy w Kościele tj. biskup Rzymu (kan. 331 KPK) i Kolegium Biskupów (kan. 336 KPK). Oczywiście, nie jest nam znany dokument dający upoważnienie Kongregacji Nauki Wiary do wydania omawianego dekretu, ale wiadomo przecież, że aktualnie nie trwa Sobór Powszechny, ani nie ma żadnych wiadomości o tym, aby Kolegium Biskupów wykonywało akt władczy przez zjednoczoną działalność biskupów rozproszonych w świecie, a tylko w taki sposób Kolegium Biskupów może realizować swoją najwyższą władzę. Por. KPK, kan. 337 §§ 1–2.

nym. Ten rodzaj kary kościelnej nie może być ustanawiany inaczej, jak tylko w drodze ustawy kościelnej lub równorzędnego jej aktu prawnego, jakim może być właśnie dekret ogólny⁷.

Kompetencje Kongregacji Nauki Wiary.

O kompetencji Kongregacji Nauki Wiary do wydania dekretu ogólnego już nieco wspomniałem powyżej przy charakterystyce ogólnej dokumentu. Warto w tym miejscu ukazać tę kompetencję w szerszym kontekście. Chodzi o przedstawienie kompetencji wynikających z natury Kongregacji, jako jednego z podmiotów wchodzących w skład Kurii Rzymskiej, oraz specyficznej kompetencji przedmiotowej, wynikającej z zakresu zadań nadanych tejże Kongregacji.

Z art. 18 konstytucji apostolskiej *Pastor Bonus* (PB) wynika, że co do istoty poszczególne dykasterie Kurii Rzymskiej nie posiadają władzy ustawodawczej. Stąd nie mogą stanowić prawa, ani także dokonywać zmian w ustawach kościelnych. Art. 18 PB przewiduje jednak możliwość interwencji ze strony papieża, która pozwala danej dykasterii na wydanie takiego rodzaju aktu prawnego, który wykracza poza jej zwyczajne kompetencje. Umożliwia zatem również wydanie aktu o charakterze legislacyjnym tzn. ustawy bądź dekretu ogólnego. Zostały przewidziane i są praktykowane 3 rodzaje takiej interwencji ze strony Ojca św.: 1) delegowanie władzy co do wydania aktu autorytetowi posiadającemu jedynie władzę wykonawczą; 2) zatwierdzenie przez papieża aktu prawnego wydanego przez inny organ władzy wykonawczej; 3) aprobata papieska aktu prawnego wydanego przez taki organ⁸. W przypadku omawianego dokumentu ewidentnie mamy do czynienia z pierwszym z wymienionych rodzajów interwencji papieskiej.

⁷ Por. KPK, kan. 1318.

⁸ Por. G. Dzierżon, *Znaczenie dekretów...*, art. cyt., s. 95. Zauważyć należy, że istnieje jeszcze jeden rodzaj interwencji papieskiej, a mianowicie tzw. aprobata w formie specyficznej. Jednak ten typ interwencji różni się od pozostałych, gdyż z aktu prawnego wydanego przez dykasterię Kurii czyni dany dokument aktem własnym papieża. W ten sposób zostaje zmieniona jego natura, gdyż staje się on w sensie ścisłym aktem papieskim, aktem najwyższej władzy kościelnej. Zob. na ten temat V. De Paolis, *Pastor Bonus: Norme generali*, w: *Commento alla Pastor Bonus e alle norme sussidiarie della Curia Romana*, red. P.V. Pinto, Citta del Vaticano 2003, s. 34-35.

Kompetencja Kongregacji Nauki Wiary do wydania dekretu ogólnego tej treści wynika także z zakresu przedmiotowego jej działalności przewidzianej przez prawo. Wynika to wprost z art. 48 PB, który stanowi: „Właściwym zadaniem Kongregacji Nauki Wiary jest troska o rozwój i strzeżenie nauki wiary i obyczajów w całym świecie katolickim; jest przeto kompetentna w tym wszystkim, co w jakikolwiek sposób dotyczy tej materii”. Kongregacja realizuje to zadanie nie tylko poprzez wydawanie dokumentów natury administracyjnej lub instrukcji do obowiązujących norm, ale także poprzez sprawowanie władzy sądowniczej, oraz wydawanie zgodnie z prawem aktów legislacyjnych⁹. Sakramenty święte należą do depozytu wiary, dlatego troska o czystość doktryny ich dotyczącej, oraz o przestrzeganie warunków koniecznych do ich ważnego i godziwego sprawowania, należy do ważnych zadań Kongregacji Nauki Wiary¹⁰. Stąd też dokument dyscyplinujący wiernych, którzy naruszają świętość i godność sakramentu święceń.

Racje wydania dekretu

Jak czytamy, Kongregacja wydała dekret „w celu ochrony natury i ważności sakramentu święceń”. Aby lepiej zrozumieć sens nowego prawa, należy zatem wyjaśnić pojęcie natury i kwestię ważności sakramentu święceń.

Natura sakramentu święceń zawiera dwa istotne elementy. Pierwszy z nich, wspólny z innymi sakramentami, to pochodzenie tego sakramentu z ustanowienia Bożego¹¹. Poprzez ten sakrament, podobnie jak przez inne, Bóg udziela człowiekowi przyjmującemu sakrament swojej łaski. Jest to łaska Ducha Świętego udzielona przez Chrystusa i dokonująca zmiany ontologicznej w człowieku poprzez wycisnienie niezatartego charakteru. Dlatego ten sakrament wywołuje skutki nieodwołalne, nie może być powtarzany, ani udzielany tylko na pewien czas¹².

Drugi element, specyficzny dla sakramentu święceń, to jego wymiar społeczny, którego istotnym skutkiem jest instytucjonalizacja Kościoła.

⁹ Por. G. Girotti, *Pastor Bonus: Congregazione per la dottrina della fede*, [w:] *Commento alla Pastor Bonus...*, dz. cyt., s. 75–77.

¹⁰ Por. KPK, kan. 841.

¹¹ Por. KPK, kan. 1008.

¹² Por. *Katechizm Kościoła Katolickiego*, nr. 1581–1582.

Przez sakrament święceń istniejący w trzech stopniach tzn. biskupstwa, prezbiteratu i diakonatu, zostaje stworzona wspólnota hierarchiczna wiernych. W ten sposób Kościół jawi się jako wspólnota zorganizowana, w której duchowni odróżnieni są od pozostałych wiernych, posiadając właściwy sobie udział w posłannictwie i władzy Chrystusa Pasterza¹³. Podkreślić należy, że struktura hierarchiczna przynależy do istoty Kościoła z postanowienia Bożego¹⁴. Dlatego też troska o właściwe rozumienie i zachowanie natury sakramentu święceń jest w istocie troską o zachowanie prawdziwej, ustanowionej przez Boga, istoty Kościoła.

Drugim motywem wydania dekretu była troska o ważność udzielanego sakramentu święceń. Zgodnie z prawem kanonicznym, zarówno w Kościele łacińskim, jak i w Kościołach wschodnich, do ważności sakramentu święceń wymagane jest spełnienie następujących warunków: 1) udziela tego sakramentu biskup ważnie konsekrowany poprzez włożenie rąk i modlitwę przepisaną przez Kościół w prawie liturgicznym; 2) przyjmuje sakrament mężczyzna ważnie ochrzczony¹⁵.

Jeśli chodzi o warunek pierwszy, to w doktrynie kanonicznej dominuje pogląd, że biskup udziela sakramentu święceń w sposób ważny zawsze, na mocy urzędu i zadania jakie posiada w Kościele. Natomiast prezbiter mógłby w sposób ważny udzielać tego sakramentu, jeśli otrzymałby do tego upoważnienie ze strony najwyższej władzy kościelnej. Aktualnie obowiązująca dyscyplina w tej materii właściwie nie jest w żaden sposób kontestowana¹⁶.

Zupełnie inaczej ma się sprawa z drugim warunkiem ważności sakramentu święceń. Zarezerwowanie przez prawo kanoniczne sakramentu święceń tylko dla mężczyzn wzbudziło w pewnym momencie dyskusję w Kościele katolickim. Głosy sprzeciwu wobec takiej dyscypliny kościelnej okazały się na tyle mocne, że wywołały reakcję Stolicy Apostolskiej.

¹³ Por. KPK, kan. 207 §1; kan. 1008; KKKW, kan. 323 §§ 1–2; P. Erdo, *Teologia del diritto canonico. Un approccio storico-istituzionale*, Torino 1996, s. 80–84.

¹⁴ Por. Sobór Watykański II, *Lumen gentium*, nr 28; tenże, dekret *Presbyterorum ordinis*, nr 15; G. Ghirlanda, *Comunione ecclesiale, ecclesiastica, gerarchica*, w: *Nuovo dizionario di diritto canonico*, red. C. Corral, V. De Paolis, G. Ghirlanda, Cinisello Balsamo 1993, s. 211–214.

¹⁵ Por. KPK, kan. 1009 §2; 1012; 1024; KKKW, kan. 744; 754.

¹⁶ Por. G. Ghirlanda, *L'ordine sacro*, [w:] *I sacramenti della Chiesa*, Bologna 1989, s. 264–266; *Codice di diritto canonico commentato*, Milano 2001, s. 819–820; *The Canon Law. Letter and Spirit*, London 1995, s. 550.

Kongregacja Nauki Wiary w dniu 15 października 1976 r. wydała deklarację *Inter insigniores*¹⁷. W deklaracji tej Kongregacja została sformułowana i uzasadniona doktryna, która stanowi, iż Kościół nie czuje się upoważniony do tego, aby dopuścić kobiety do święceń kapłańskich.

Ponieważ w dalszym ciągu w Kościele trwały dyskusje na ten temat, a nawet doszło do próby udzielania święceń kapłańskich kobietom, konieczne było wyraźne potwierdzenie nauki Kościoła w tej materii. Dokończył tego papież Jan Paweł II w liście apostolskim *Ordinatio sacerdotalis* z 22 maja 1994 r.¹⁸. W dokumencie tym, Ojciec św. powołując się na swój apostolski autorytet w sposób formalny potwierdził, że Kościół nie posiada upoważnienia do tego, aby udzielać święceń kapłańskich kobietom, dodając, że to stwierdzenie powinno być przyjęte przez wszystkich wiernych Kościoła w sposób definitywny. Ponieważ formuła użyta przez papieża wzbudziła pewne wątpliwości co do rangi nauczania zawartego w tym dokumencie, Kongregacja Nauki Wiary w dokumencie *Utrum doctrina* z 28 października 1995 r. wyjaśniła, że doktryna o nie udzielaniu święceń kapłańskich kobietom została przedstawiona nieomylnie przez nauczanie zwyczajne i powszechne i powinna być uważana za należącą do depozytu wiary¹⁹. Wyjaśnienie to zostało jeszcze dodatkowo potwierdzone przez papieża w liście do Kongregacji Nauki Wiary z 24 listopada 1995 r.²⁰

W świetle tych dokumentów należy zatem interpretować przepisy kan. 1024 KPK i 754 KKKW. W rezultacie okazuje się bowiem, że norma uniezdalniająca kobiety do przyjęcia sakramentu święceń w stopniu prezbiteratu i episkopatu wynika wprost z doktryny należącej do depozytu wiary. Nie posiada więc charakteru normy czysto dyscyplinarnej. Natomiast norma uniezdalniająca kobiety do przyjęcia sakramentu święceń w stopniu diakonatu jest normą czysto kościelną, realizującą aktualnie obowiązujący porządek kanoniczny w Kościele. Oczywiście, nie oznacza to, że ta druga norma posiada mniejszą wagę, jak o tym można się przekonać analizując treść normy zawartej w komentowanym dekrete.

¹⁷ Została ona opublikowana w AAS 69(1977), s. 98–116.

¹⁸ Tekst urzędowy został opublikowany w AAS 86(1994), s. 545–548.

¹⁹ Tekst opublikowany w AAS 87(1995), s. 1114.

²⁰ Został on opublikowany w „L'Osservatore Romano”. Por. także B. Ferme, *Developments in Church Magisterium: The Pontificate of John Paul II*, „Periodica” 90(2001), s. 74–77.

Treść norm dekretu

Dekret ustanawia dwie normy o charakterze karnym odpowiednio do dwóch rodzajów porządku kanonicznego istniejącego w Kościele katolickim, z których jeden jest wyznaczany przez normy zawarte w KPK, a drugi przez normy KKKW. Przy czym różnica dotyczy właściwie tylko jednego elementu normy karnej, a mianowicie jej dyspozycji, która określa konkretną sankcję. Pozostałe elementy są wspólne dla KPK i KKKW.

Adresatami norm zawartych w dekreście Kongregacji są odpowiednio wierni Kościoła łacińskiego i katolickich Kościołów wschodnich. Oznacza to rzecz jasna, że nie podlegają im osoby, które nie należą do Kościoła katolickiego. Ponieważ chodzi o normy karne, to nie wolno zapomnieć o regulacjach kodeksowych stanowiących o tym, kto może być podmiotem sankcji karnych w Kościele, a kto podlega normom wyłączającym²¹. Nie podejmując w tym miejscu szczegółowej analizy wspomnianych norm, w sposób ogólny stwierdzić należy, że karom kościelnym może podlegać tylko ta osoba, która w sposób umyślny, albo na skutek zawinionego zaniedbania, lub ciężkiej i zawinionej ignorancji, narusza ustawę karną w sposób zewnętrzny. Konieczna jest zatem poczytalność sprawcy czynu zabronionego. Ponadto *ex lege* nie podlegają żadnym karom osoby, które nie ukończyły 16 roku życia jeśli chodzi o wiernych obrządku łacińskiego, oraz te, które nie ukończyły 14 roku życia jeśli chodzi o wiernych obrządków wschodnich²², ale jeśli chodzi o karę ekskomuniki *latae sententiae* to nie może ona być wymierzana w przypadku, gdy zachodzi jakakolwiek okoliczność, która zmniejsza poczytalność przestępcy²³. Podobnie w Kościołach wschodnich, kar pozbawiających jakiegokolwiek dobra, a taką jest kara ekskomuniki większej, co do zasady nie stosuje się wobec małoletnich²⁴.

W hipotezie norm karnych ustanowionych omawianym dekretem występują następujące elementy: 1) osoba, która usiłuje udzielić sakramentu święceń kobiecie; 2) kobieta, która usiłuje przyjąć sakrament święceń; 3) akt usiłowania udzielenia i przyjęcia sakramentu święceń.

Pierwsze dwa elementy to potencjalne podmioty sankcji karnej. Natomiast element trzeci to istota czynu zabronionego. Wszystkie te trzy ele-

²¹ Chodzi odpowiednio o kan. 1321–1330 KPK oraz kan. 1412–1418 KKKW.

²² Por. KPK, kan. 1321 §§ 1–3; 1323 n.1; KKKW, kan. 1413 §§ 1–2; 1414 §§ 1–2.

²³ Por. KPK, kan. 1324 §§ 1–3.

²⁴ Por. KKKW, kan. 1413 § 2.

menty łącznie występujące są konieczne do tego, aby zaistniała przesłanka do stwierdzenia naruszenia prawa. Przeanalizujemy w kolejności poszczególne elementy rzeczowej hipotezy norm.

Osoba, która usiłuje udzielić sakramentu święceń to ta, która nie tylko faktycznie wykonuje czynności właściwe dla udzielania sakramentu święceń, ale również posiada uprawnienie do wykonywania takich czynności. W praktyce chodzi więc o biskupa ważnie konsekrowanego, który wypowiada modlitwę konsekracyjną i wykonuje gest nałożenia rąk z intencją udzielenia sakramentu święceń. Przy okazji może powstać pytanie o innych duchownych, zwłaszcza biskupów i kapłanów, którzy braliby udział poprzez koncelebrowanie Eucharystii i nakładanie rąk, jak to ma miejsce przy udzielaniu sakramentu święceń kapłańskich, czy oni również mieszczą się w hipotezie omawianej normy? Odpowiedź na to pytanie musi być negatywna. Wynika to z dwóch okoliczności. Po pierwsze, sakramentu święceń udziela biskup, który przewodniczy celebracji i jako pierwszy wykonuje gest nałożenia rąk. Po drugie, zgodnie z kan. 18 KPK i kan. 1500 KKKW, ustawy karne podlegają interpretacji ścisłej, a w omawianym dekrete mowa jest o szafarzu usiłującym udzielić sakramentu święceń i tylko o nim. Dekret milczy na temat innych uczestników celebracji.

Drugim podmiotem sankcji jest kobieta, która usiłuje przyjąć sakrament święceń. Chodzi tu o kobietę ochrzczoneą i przynależącą do Kościoła katolickiego, posiadającą intencję przyjęcia sakramentu święceń. Uczestniczenie w obrzędzie, ale bez intencji przyjęcia sakramentu, tylko w jakimś innym celu np. zdobycia popularności, rozgłosu wokół własnej osoby itp. byłoby okolicznością wyłączającą z hipotezy tej normy karnej. Oczywiście, taka osoba mogłaby zostać ukarana w inny sposób. Ponadto, aby stać się podmiotem tej sankcji, kobieta musi być osobą pełnoletnią.

Trzecim elementem jest akt usiłowania udzielenia i przyjęcia święceń. Akt ten należy rozumieć jako rzeczywiste wykonanie wszystkich czynności przewidzianych przez prawo i liturgię, a koniecznych do tego, aby zaistniał akt święceń. Słowo „usiłować” należy zatem rozumieć tak, jak jest ono rozumiane choćby w przypadku kan. 1041 nr 3 KPK, czyli w sensie takim, że została wykonana czynność prawna, która w normalnych okolicznościach wywołałaby skutek prawny. „Usiłować” nie oznacza tu: rozpocząć jakąś czynność z zamiarem jej skutecznego przeprowadzenia i pod wpływem jakichś okoliczności, jej nie dokończyć (tak np. w prawie karnym rozumie się „usiłowanie zabójstwa”), ale przeprowadzić daną czyn-

ność, tyle że nie wywołując w rzeczywistości skutków przypisanych do tej czynności. Tego typu czynność podjęta i wykonana przez biskupa, jeśli chodzi o udzielanie sakramentu, lub przez kobietę, jeśli chodzi o przyjmowanie sakramentu święceń, powoduje, że stają się oni podmiotami sankcji przewidzianej w dekreście.

Sankcje ustanowione w dekrecie są dwie. Pierwsza to ekskomunika *latae sententiae*, której podlegają wierni Kościoła łacińskiego. Druga to ekskomunika większa, której podlegają wierni Kościołów wschodnich. Nie podejmując w tym miejscu bliższej charakterystyki tych kar, należy jedynie zwrócić uwagę, że są to najcięższe kary kościelne. Ustanowienie tak poważnej sankcji dowodzi, że czyn usiłowania przyjęcia lub udzielenia święceń stanowi bardzo poważne naruszenie porządku kościelnego i został zakwalifikowany jako ciężkie przestępstwo²⁵. Zapewne też z tego powodu zwolnienie z kary w obydwu przypadkach zostało zarezerwowane Stolicy Apostolskiej.

Zauważyć należy, że dekret Kongregacji przywołuje normy kodeksowe ustanawiające kary za symulowanie sakramentów, a zwłaszcza za sprawowanie w sposób nieważny Eucharystii²⁶. Normy dekretu, nie zmieniając tych przepisów, stanowią ich uszczegółowienie w odniesieniu do sakramentu święceń.

Podsumowanie

Od dnia 30 maja 2008 r. w porządku kanonicznym obowiązuje nowa ustawa karna wprowadzona dekretem ogólnym wydanym w dniu 19 grudnia 2007 r. przez Kongregację Nauki Wiary. Na mocy tej ustawy, za przestępstwo usiłowania udzielenia sakramentu święceń kobiecie, jej samej, oraz temu, kto usiłował udzielać tego sakramentu, grożą najbardziej surowe kary tzn. kara ekskomuniki *latae sententiae*, jeśli byłiby to wierni Kościoła łacińskiego, lub kara ekskomuniki większej, jeśli byłiby to wierni jednego z Kościołów obrządków wschodnich. Zwolnienie z tych kar zostało zarezerwowane Stolicy Apostolskiej. Normy te zostały wydane po to, aby chronić naturę i ważność sakramentu święceń, który w istotnym stopniu stanowi o tożsamości i strukturze Kościoła Jezusa Chrystusa.

²⁵ Wynika to wprost z kan. 1318 KPK.

²⁶ Por. KPK, kan. 1378 i 1379; KKKW, kan. 1443.